

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt pt.: „Nauczyciel przedmiotów zawodowych” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

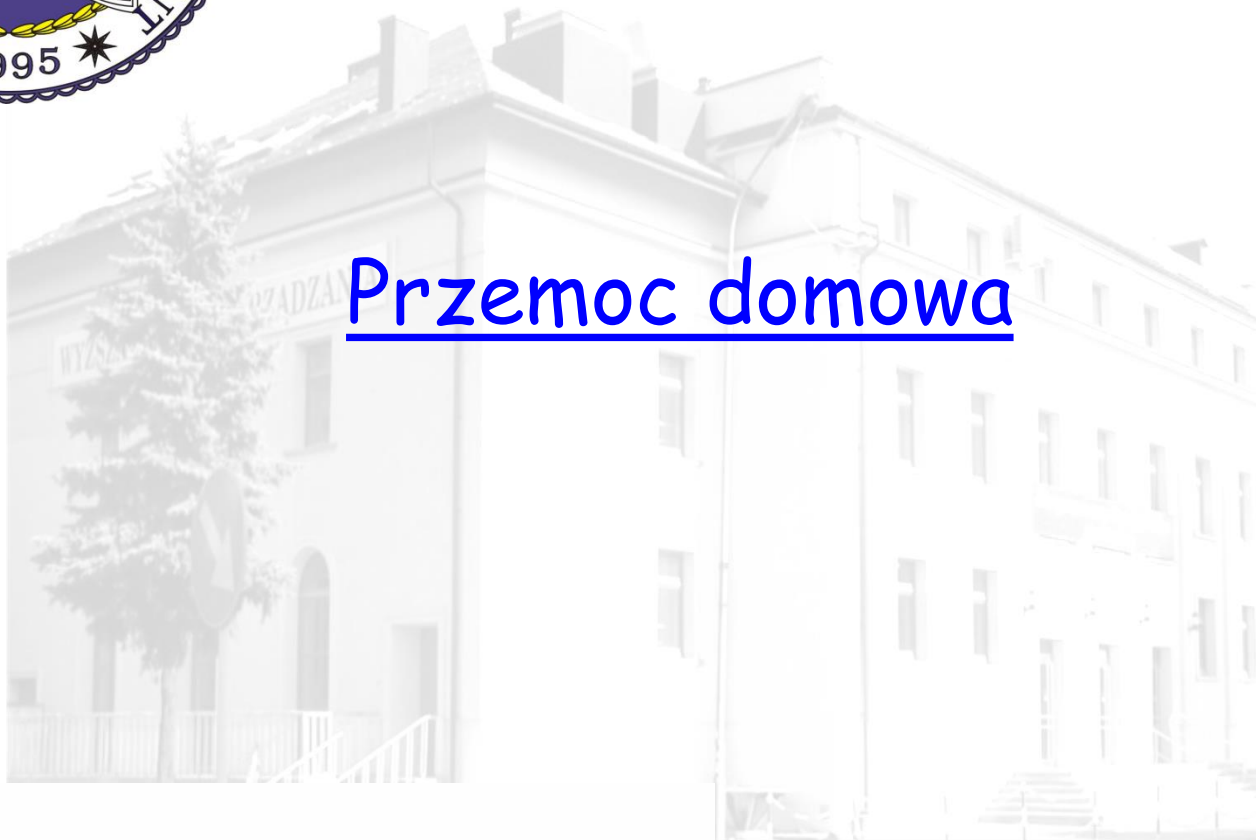
Zajęcia realizowane w ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego nr WND-POKL.03.03.02-00-022/08 pt. „*Nauczyciel przedmiotów zawodowych*”, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet III. Wysoka jakość systemu oświaty, Działanie 3.3. Poprawa jakości kształcenia, Poddziałanie 3.3.2 Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli.

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

Przemoc domowa

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

**Projekt współfinansowany
ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego**

Mity i stereotypy dotyczące przemocy domowej

- *Przemoc w rodzinie dotyczy niewielkiego marginesu społeczeństwa.*
- *Bogate i wykształcone kobiety nie są bite przez mężczyzn.*
- *Ofiary przemocy zawsze wcześniej czymś prowokują sprawcę.*
- *Przemoc najczęściej wiąże się z nadużywaniem alkoholu.*
- *Zazdrość, która prowadzi czasem do przemocy, jest dowodem wielkiej miłości ze strony sprawcy.*
- *Rodzice mają prawo bić dzieci.*
- *Ofiarom przemocy nie warto pomagać, bo i tak wrócą do sprawcy*

Klasyfikacja przemocy w rodzinie (Brown, Davis i Stratton, 1993)

	Przemoc fizyczna	Przemoc psychiczna	Przemoc seksualna
Czynne nadużycia	Nieprzypadkowe zranienie Przymus fizyczny i ograniczenie swobody	Zastraszanie Nadużycia emocjonalne Wykorzystanie materialne	Kazirodztwo Napaść gwałt
<i>natężenie</i>	1 5 10	1 5 10	1 5 10
Zaniedbanie bierne	Słaba opieka zdrowotna Zaniedbanie fizyczne	Brak uczuć Zaniedbanie emocjonalne Zaniedbanie materialne	Zaniechanie ochrony przed nadużyciami Prostytucja
<i>natężenie</i>	1 5 10	1 5 10	1 5 10

Ofiara przemocy:

- niska samoocena / poczucie własnej wartości,
- wysoka zależność od partnerów
- bierne sposoby radzenia sobie,
- wyuczona bezradność
- niepokój i depresja
- izolacja społeczna
- poczucie winy,
- podporządkowywanie się, poczucie lojalności,
- zniekształcone widzenie partnera,
- nadużywanie alkoholu i narkotyków
- choroby związane ze stresem

- **Sprawca przemocy:**
- niska samoocena i poczucie niedostosowania
- poczucie izolacji i braku wsparcia społecznego
- zaborczość, zazdrość, lęk przed porzuceniem
- zaburzenia psychiczne takie jak lęk i depresja
- nadużywanie alkoholu i narkotyków
- słaba kontrola impulsów i zachowania antyspołeczne
- zrzucanie winy na innych, podsycanie sporów, okazywanie agresji i przemocy w odpowiedzi na prowokację

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt pt.: „Nauczyciel przedmiotów zawodowych” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- brak empatii w stosunku do zależnej ofiary
- przeniesienie złości spowodowanej niezadowoleniem z pracy, życia, stresem w pracy
- problemy społeczno-ekonomiczne np. bezrobocie, złe warunki mieszkaniowe, trudności finansowe
- doświadczenie przemocy w dzieciństwie

- Badania nad przemocą w rodzinie pozwoliły wyodrębnić najbardziej typowe zachowania sprawców przemocy, dążących do całkowitego przejęcia kontroli poprzez stosowanie **techniki „prania mózgu”** do których zalicza się: izolację, monopolizację uwagi, doprowadzenie do wyczerpania, wywoływanie lęku i depresji, naprzemiennosc kary i nagrody, demonstrowanie wszechmocy i wszechwładzy, wymuszanie drobnych przysług.
- **Konsekwencje „prania mózgu”:**

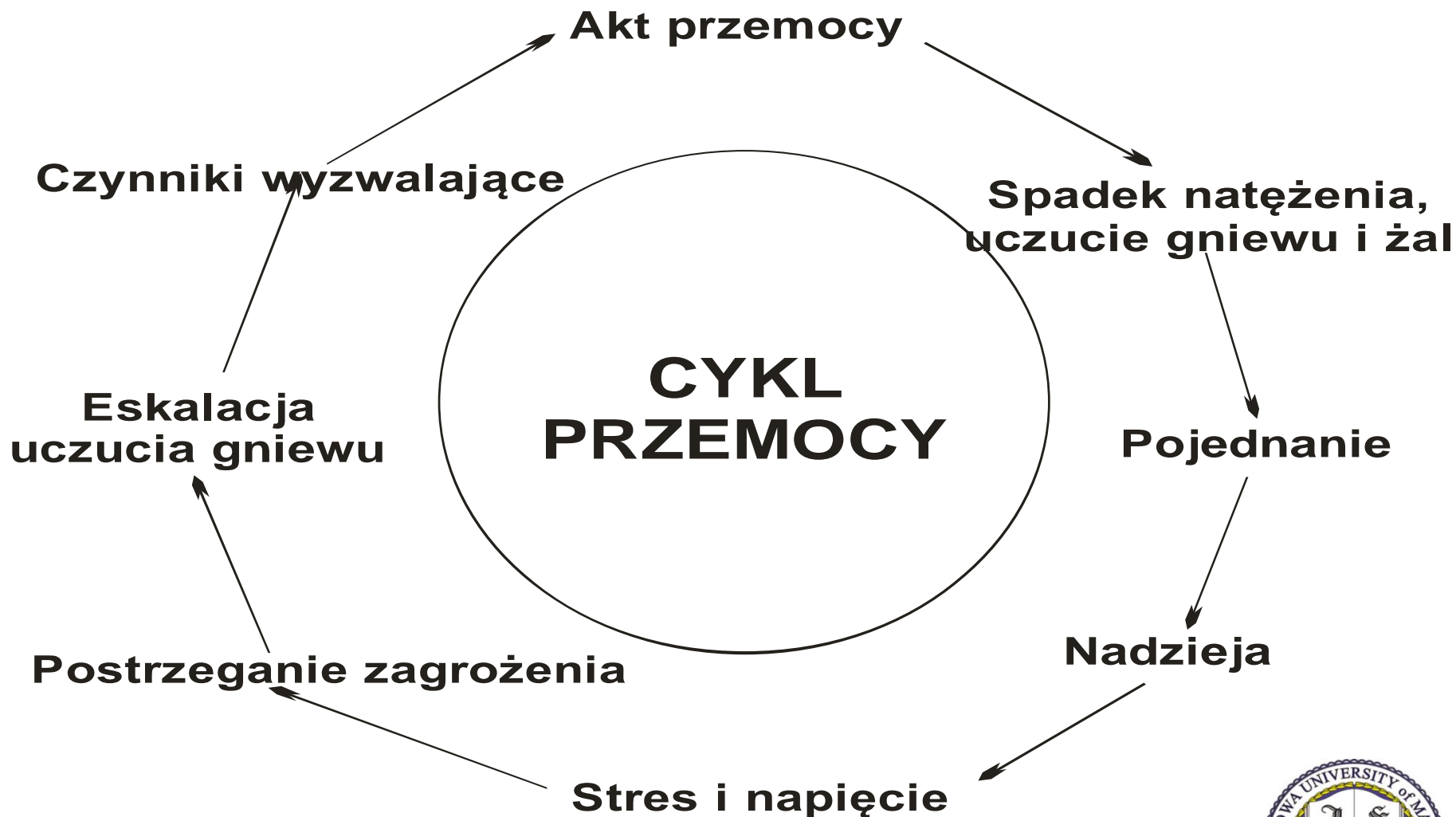
- **Degradacja własnego obrazu** - zabiegi te powodują, że osoby doznające przemocy, zmniejszają swoją aktywność, wycofują się z działania i unikają podejmowania trudnych zadań. Uważają, że są głupie i mało zdolne. Łatwo ulegają sugestiom i manipulacjom. Zmieniają swoje poglądy, przyzwyczajenia, by dostosować się do życzeń sprawcy.
- **Przeżywanie silnego poczucia lęku i zagrożenia** - ofiary mają duże poczucie winy, wstydu i lęku. Od sprawcy oczekują jedynie kary, ponieważ wiedzą, że są pełne wad, a wszystko co robią jest niewłaściwe. Przeżywanie silnego poczucia winy kieruje złość i agresywność w stronę własnej osoby, to z kolei powoduje, że sprawca może czuć się bezkarnie.

- **Wyzwalanie silnych stanów regresji** - regresja jest mechanizmem obronnym, polegającym na nawrotach do zachowań i sposobów działania z wcześniejszych okresów życia. Stosowanie techniki „prania mózgu”, prowadzi do wielu regresywnych zmian w osobowości ofiar. Skutkiem tego jest ich bezradność, zanik krytycznego myślenia, powrót do myślenia życzeniowego, czasami zanik uczuć wyższych.
- Procesy „prania mózgu” powodują całkowite podporządkowanie, utratę poczucia własnej wartości i własnych przekonań oraz bezkrytyczne przyjmowanie rzeczywistości, wykreowanej przez sprawcę.

Faza narastania napięcia

W fazie pierwszej narasta napięcie i agresywność sprawcy. Pierwszym ogniwem jest sytuacja stresowa, drugim - spostrzeganie tej sytuacji jako zagrażającej (co może być nieprawdziwe), trzecim - nasilanie się złości i zaburzeń emocjonalnych w odpowiedzi na stresową sytuację, Każdy drobiazg wywołuje jego irytację, za byle co robi awanturę, zaczyna więcej pić, prowokuje kłótnie i staje się coraz bardziej niebezpieczny. Kobieta stara się opanować sytuację i oddalić zagrożenie. Często pojawiają się u niej różne dolegliwości fizyczne, bóle żołądka i głowy, bezsenność i utrata apetytu. Wpada w apatię lub ogarnia ją silny niepokój. Czasem, nie mogąc wytrzymać tego oczekiwania sama prowokuje spięcie, żeby już wreszcie “mieć to za sobą”.

-

-

Faza gwałtownej przemocy

Z mało istotnych powodów dochodzi do ataku agresji i rozładowania złości. Brak zahamowań przed gwałtowną ekspresją swego stanu w odpowiedzi na taki czynnik prowokujący, jak sprzeczka. Kobieta jest raniona fizycznie i psychicznie, znajduje się w stanie szoku. Stara się uspokoić sprawcę i ochronić siebie. Odczuwa przerażenie, złość, bezradność i wstyd, traci ochotę do życia. Po tym stosujący ją partner może podtrzymywać swoją wrogą postawę lub przez długi czas ponuro milczeć.

- łoby nie samo zajście, lecz związane z nim przeżycia?

- **Faza “miodowego miesiąca”**

Często jednak sprawca wyraża żal - W tej fazie wszystko się zmienia. Gdy partner wyładował już swą złość i zaczyna sobie zdawać sprawę z tego, co zrobił, nagle staje się inną osobą. Stara się znaleźć jakieś wytłumaczenie i usprawiedliwienie. Przeżywa poczucie winy, okazuje skruchę, przeprasza i obiecuje, że to się już nie powtórzy. Zaczyna okazywać ciepło i miłość. Staje się znowu podobny do tego mężczyzny, jakim był na początku związku, kiedy ofiara się w nim zakochała. Przynosi kwiaty, prezenty, zachowuje się jakby nie było żadnej przemocy. Kobieta zaczyna wierzyć, że partner się zmienił i że przemoc była jedynie wyjątkowy incydentem, który już nigdy się nie powtórzy.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOLECZNY

Projekt pt.: „Nauczyciel przedmiotów zawodowych” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Faza “miodowego miesiąca” jest tylko przemijającym okresem i wkrótce rozpoczyna się ponownie faza narastania napięcia. Wszystko zaczyna się od nowa. Przemoc w następnym cyklu na ogół jest bardziej gwałtowna i dłuższa, a chwile ulgi coraz krótsze. Doświadczenia miodowej fazy demobilizują ofiarę i utrwalają u sprawcy poczucie bezkarności oraz nadzieję, że następnym razem znowu sobie jakoś poradzi i uzyska przebaczenie.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOLECZNY

Projekt pt.: „Nauczyciel przedmiotów zawodowych” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Niektórzy badacze uważają, że przemoc może być podtrzymywana przez proces uzależnienia, którego nie należy jednak rozumieć jako nadużywanie jakiejś **substancji - jest to uzależnienie od agresywnych zachowań i związanych z nimi doświadczeń. Gdy** osoby stosujące przemoc proszone są o podanie motywu swego agresywnego zachowania, wiele z nich odwołuje się nie tyle do skutków swego postępowania, ile do tego, co przeżywają, na przykład do rozładowania napięcia. A więc dla sprawcy przemocy ważniejsze by

WAŻNE JEST JEDNOZNACZNE INGEROWANIE W RZECZYWISTOŚĆ RODZINY W TAKICH OKOLICZNOŚCIACH

- edukowanie ofiary przemocy i sprawcy przemocy, że to, co się dzieje między nimi, jest przemocą, że jest to karalne,
- informowanie o tym jak przebiega cykl przemocy: narastanie napięcia, atak, faza miódowa – jeśli coś takiego dzieje się w rodzinie, oznacza to, że przemoc trwa. Nawet jeśli przemoc nie dokonuje się teraz, nie znaczy, że problem nie istnieje. Cykl przemocy ma to do siebie, że jeden jego etap może trwać kilkanaście miesięcy. Łatwo wtedy pomyśleć, że najgorsze za nami.

WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA W CZĘSTOCHOWIE

www.wszi.edu.pl

Dziękuję za uwagę

Dr Marek Kuźnik

zajęcia przeprowadzone w ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego nr WND-POKL.03.03.02-00-022/08 pt. *„Nauczyciel przedmiotów zawodowych”*, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet III. Wysoka jakość systemu oświaty, Działanie 3.3. Poprawa jakości kształcenia, Poddziałanie 3.3.2 Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

**Projekt pt.: „Nauczyciel przedmiotów zawodowych”
współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego**